

Kaikki alkoi sattumasta

Marja-Leena Haapanen opetteli sijoittamaan ilman talousalan opintoja. Nyt hän rohkaisee naisia, että nämä laittaisivat rahansa tienaamaan. Tässä Haapanen kertoo tarinansa ja antaa myös omat sijoitusvinkkinsä.

Teksti **Vellamo Vehkakoski** | Kuvat **Ari Heinonen**/Otavamedia

Työpaikallani oli kolmannet tai neljännet yhteistomintaneuvottelut, kun olin 54-vuotias. Toimenkuvaani muutettiin. Silloin päätin, että 60-vuotiaana olen taloudellisesti itsenäinen ja valitsen itse, mitä teen.

Kun esimieheni tuli luokseni viidensien yt-neuvottelujen päätyttyä, sanoin miettimättä: Jos saan sopivat ehdot, hyppään vapaaehtoisesti pois!

Ilman osakesalkkua en olisi uskaltanut irtisanoutua. Olin erään yhtiön liikematkavastaava, takanani oli 40 työvuotta, mutta eläkkeeseen oli vielä vuosia. Onneksi olin kartuttanut osakkeita jo lähes 30 vuotta. Iän myötä olin nimittäin alkanut tajuta, että raha on mielenrauhaa. Ryhdyin päätoimiseksi sijoittajaksi.

Moni nainen sanoo, ettei jaksa perehtyä raha-asioihin eikä ymmärrä sijoittamisesta mitään. Mutta sitten voi käydä kuin minulle: terve mies kuoli 62-vuotiaana. Olisin ollut liemessä, jos en olisi tiennyt raha-asioista mitään.

Harrastan hyötyjuttuja

Sytyin sijoittamiseen, kun olin päälle kolmikymppinen markkinointiassistentti. Menin keran töissä iltapäiväkahville erään mieskollegan työhuoneeseen. Mietin ääneen, mitähän tekisin, kun kaipasin elämään jotain uutta ja haasteellista. Työtoveri tokaisi, että osta vaikka osakkeita!

Minulla oli tuolloin lapsi ja velkainen asunto-osake puoliksi mieheni kanssa. Se taisi olla ainoa osakkeeni, enkä ollut ajatellut hankkia muita. Mieskään ei ollut kiinnostunut sijoittamisesta, ja vanhemmistani se oli kasinopeliä.

Innostuin kuitenkin työkaverin vinkistä. Harrastan muutenkin hyötyjuttuja: kävelyä, marjastamista ja sienestämistä.

Marssin pankkiin ja luotin sen sijoitusneuvoihin. Mutta minua ei neuvottu, että kaikkia munnia ei pidä laittaa samaan koriin. Menetin oppirahoina 5 000 euroa. Päätin jatkaa sijoittamista, mutta tehdä mahdolliset virheet itse enkä toisen neuvosta.

Minulla ei ollut ketään, jolta olisin voinut kysyä. Opettelin kaiken itse. Viisi vuotta siihen meni. Vaikka olin ymmärtävinäni, en kuitenkaan oikeasti tajunnut ennen kuin luin edestakaisin ”pörssiraamatun”, **Seppo Saarion** kirjan *Miten sijoitan pörssiosakkeisiin*.

Kirja herätti kiinnostuksen. Luin intohimoisesti alan kirjoja ja lehtiä. Vieläkin alan aamuni talouslehtien nettisivuilla. Käyn yhä alan tilaisuuksissa. Opettelin myös tulkitsemaan yrityksen tunnuslukuja: nettovelka, osakekurssi, osakkeen hinta, kassavirta ja osinkotuotto.

Lopulta päätin keskittyä osakkeisiin, joiden myynti ja osto on vaivatonta. Tuottoa saa osinkoina ja myös kurssinousuna. Osingot rapsahta-

**”Rakastan erityisesti konepajoja. Niissä taitaa olla jotain maskuliinista ja kiehtovaa!”
Marja-Leena Haapanen sanoo.**

vat tilille keväällä, joskus lisäosinkona vuoden lopullakin. Tarvitessani rahaa matkustukseen tai muuhun ylimääräiseen myyn osan sijoituksista, mutta loput pidän tiukasti. Menestyvien yritysten osakkeista saa pitkäjänteisesti parhaimman tuoton.

Totta kai voi sijoittaa myös asuntoon, metsään, kultaan ja vaikka taiteeseen. Myös rahastot ovat hyviä, jos sijoittaa muun muassa asuntorahastoihin tai vaikkapa Afrikkaan. Indeksirahastot ovat minulle liian hitaita, samoin metsäsijoitus. Kultaharkkoja pitäisi käydä ihaillemassa tallelokerolla. Taiteeseen sijoittaminen on minusta liian oikukasta, asuntosijoittaminen taas työlästä. Rahaa tarvitessani en voisi myydä asunnostani vain yhtä huonetta.

Pakoilin tv-kameraa

Olen niitä, jotka aikoinaan jonottivat Helsingissä milloin minkäkin yhtiön osakeantia. Kerrankin piti pakoilla tv-uutisten kameraa, koska olin livahtanut kesken työpäivän merkitsemään osakkeita ja jouduin pankkiiriliikkeen ulkopuolella matelemaan jonoon.

Nyt voi ostaa ja myydä vaikka läppäri sylissä sohvalla. Jäin neljä vuotta sitten työstä ja viime vuonna eläkkeelle. Eläkkeeni on tosin isompi kuin vuoden osinkotuloni, mutta ne antavat taloudellista turvaa elämään. Olen ajat sitten perustanut osakesalkun myös pojalleni ja kahdelle lapsenlapselleni.

Omassa salkussani on lähinnä suomalaisia, eettisiä, hyvämaineisia yhtiöitä. Sellaisia, jotka kohtelevat työntekijöitä kunnolla, kantavat vastuuta ympäristöstä ja maksavat veronsa Suomeen, vaikka toimivatkin maailmanlaajuisesti. Rakastan erityisesti konepajoja. Niissä taitaa olla jotain maskuliinista ja kiehtovaa!

Esimerkiksi Kone Oy on pörssin paras yritys monilla mittareilla: innovatiivinen, hyvin johdettu laatuyhtiö. Osakkeen hinta on korkea, mutta kasvua riittää vuosikymmeniksi kaikis-

”Tarvitessani ylimääräistä rahaa matkustukseen tai muuhun ylimääräiseen myyn osan sijoituksista, mutta loput pidän tiukasti.”

”Koskaan ei ole liian myöhäistä alkaa sijoittaa osakkeisiin.”

sa maanosissa. Kiinaan on rakenteilla kymmeniä uusia kaupunkeja, niihin tarvitaan hissejä ja hisseille huoltoa, senkin hoitaa Kone. Siten varmistetaan yritykselle jatkuva kassavirta. Kaupungistuminen, keskiluokkaistuminen ja pidentynyt ikä vaativat hissien lisäksi liukuportaita. Niissäkin lukee Kone!

Toinen tanakka suosikkiyritykseni Helsingin pörssissä on UPM. Jokin vuosi sitten kaikki huusivat yhteen ääneen, että metsäteollisuus on auriongonlaskun ala eikä sitä halua kukaan omistaa. Mutta minä halusin.

Luin lehdestä pienen artikkelin, että UPM kehittää biopolttoainetta männyn kannoista ja perustaa biojalostamon. Silloin uusiutuvat raaka-aineet olivat vasta nousemassa otsikoihin. Mutta ajatukseni alkoivat laukata, ja ostin lisää hyvää osinkoa maksavan UPM:n osakkeita.

Nyt yritys on pörssin suosituimpia: vakavarainen yhtiö, joka menestyy taitavan johdon ansiosta.

Luen kaiken, mitä omistamistani yrityksistä kerrotaan eri julkaisuissa: Millainen on johto, kuka on hallituksessa, miten uusi toimitusjohtaja toimi edellisessä yrityksessään. Sekin on viesti, jos esimerkiksi yrityksen sisäpiiriläinen, vaikkapa talous- tai toimitusjohtaja yhtäkkiä myy ison potin osakkeitaan. Jotain on tekeillä. Jos yrityksen tulos heikkenee, saatan myydä sen osakkeita. Jos taas yhtiö ostaa toistuvasti omia osakkeitaan, se kertoo, että osakkeen hinta on edullinen yhtiön arvoon tai näkymiin nähden. Silloin minäkin hankin niitä.

Kokemus on tuonut varmuutta. Ymmärrän pörssin toimintaa, enkä hätäänny isoista otsikoista. Esimerkiksi Britannian päätös erota EU:sta oli oiva päivä ostaa lisää osakkeita.

Yhtään yötä en ole valvonut sijoi-

tusteni vuoksi. En roiku netissä tuijottamassa kursseja ja analyyssejä, en etenkään kesällä mökillä. Sieltä luonnonrauhasta ammannan voimaa pitkää ja pimeää talvea varten.

Opettelin itse

Olen ihan tavallinen nainen Helsingistä. Hoidan lapsenlapsiani, opiskelen ruotsia ja yksinlaulua. Minulla ei ole korkeakoulututkintoa, mikä on tavaltaan ollut etu. Olen opetellut kaiken itse. Kun sijoittaminen on onnistunut minulta, se onnistuu keneltä tahansa.

Monilla on väärä mielikuvia sijoittamisesta. Ei siinä osteta kurssia vaan yritystä. Kun näen sijoittamani yrityksen tuotteita, vaikka jäänmurtaajia ja rullaportaat, ajattelen, että omistan ne.

Yleensä naiset säästävät lähinnä talletustileille. Mutta ne eivät tuota.

Haluankin nykyään rohkaista naisia saamaan parempaa tuottoa säästöilleen. Voi nimittäin jäädä leskeksi, kokea avioeron, saada potkut tai terveysongelmia. Lisäksi uusperheissä puolison perilliset saattavat äityä ikäviksi leskenoikeuksien suhteen.

Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa osakesäästäminen. Järjestämässäni naisten sijoitusilloissa ja yritysvierailuilla on ollut yli 70-vuotiaita, jotka ovat innostuneet niiltä sijoiltaan. Peukalosäännön mukaan kannattaa laittaa osakkeisiin sen verran rahaa kuin on ikää, esimerkiksi 60-vuotiaana 60 prosenttia rahoistaan. Minulla tosin ovat kaikki rahat osakkeissa.

Olen saanut harrastukseni vuoksi uusia ystäviä. Perustamassani Facebook-ryhmässä Sijoittajanaisten sparrausboxi on yli 400 jäsentä.

Sanon aina kaikille naisille: aloita! Näyttää siltä, että luokkayhteiskunta palaa ja köyhät köyhtyvät. Haluatko kuulua siihen puoleen yhteiskunnasta, joka tulee toimeen? Etenkin, kun tiedetään, että juuri naiset elävät keskimäärin pitempään kuin miehet.

Kannattaa miettiä, mikä on oma unelma. Se voi todellakin toteutua.” V

Marja-Leenan sijoitusvinkit

• **MIETI RAHAVARASI** ja riskinsietokykyä. Tee sijoitussuunnitelmasen mukaisesti; millaisiin yhtiöihin haluat sijoittaa, ja pysy siinä. Hajauta sijoituksesi toimialoittain, maantieteellisesti ja ajallisesti eli pienellä rahalla pikkuhiljaa. Älä sijoita viimeisiä rahavarojasi pörsisiin. Siten varmistat hyvät yöunet.

• **HYÖDYNNÄ YHTIÖITÄ** valitessasi maailmanlaajuiset trendit, esimerkiksi digitalisaatio ja robotisaatio eli robottien hyödyntäminen. Aina tarvitaan mediaa, lääkkeitä, ikääntyvien hoivaa ja halutaan syödä vaikka suklaata. Aina tarvitaan myös infraa eli yhteiskunnan toiminnan mahdollistavia palveluja ja rakenteita, kuten teitä ja hissejä.

• **VALITSE VÄLITTÄJÄPANKKI** ja avaa siellä arvo-osuustili. Tee toimeksianto, muista toimeksiannon voimassaoloaika ja rajahinta eli ylin tai alin kurssi, jolla suostut ostamaan tai myymään osakkeita.

• **OSTA, KUN** osake on edullinen. Osinko lasketaan ostohinnasta. Mitä kauemmin pidät laatuosakkeita, joille maksetaan vuosittain kasvavaa osinkoa, sitä varmemmin niiden osakkeiden kurssit nousevat.

• **ALOITA SIOJITTAMALLA** kotimaisiin yhtiöihin, koska niitä on helpompi seurata mediasta tai yhtiön omilta verkkosivuilta. Seuraa jatkuvasti, miten ”yritykselläsi” menee, mitä siitä kirjoitetaan. Lue alan lehtiä, mene yhtiökokouksiin.

• **ÄLÄ HÄTÄÄNNY.** Kurssi nousee ja laskee päivittäin markkinoiden mukana.